

БЕШАРИҚ ТУМАНИНИНГ СТАТИСТИК АХБОРОТНОМАСИ

[Beshariq_tumanining_2019_yil_9_oylik_statistik_axborotnomasi.pdf](#)

Бешариқ туманини ташкил топиш тарихи

Октябрь тұнтарилишидан сүнг дастлабки хокимият органи-инқилобий құмита Бешариқда 1919 йил октябрь ойда тузилди. Құмита раислигига Күқонлик Иброхимжон Ортиқұмхаммедов тайинланды. Матвей Шевков, Шермат Карвонов, Абдулла Набиев, Юрий Авакумов, Абдулла Эшкелдиев, Умаркул Исахужаев, Ортиқ Сулаймонқұлов ва Хамдам Қаландаровлар құмита аязолари бўлдилар.

1922 йил сентябрь ойда булас құмиталари тузилди. Бешариқ, Жанжал ва Яйпан буласларига Крафтларнинг ёғ заводи базаси ташкил этилган момик фабрикасининг фаол ишчилари Умаркул Исахужаев, Отабой ва Ортиқ Сулаймононқұловлар раис этиб сайландилар.

1923 йилда қарз ширкати тузилди. Ширкатнинг қишлоқлардаги вакиллари воситачилигидә дехқонларга ғалла, уруғлик, саноат моллари ва бошқа турмуш учун зарур ашёлар қарзга берила бошланды.

Исоқжон Йулдошев номига берилган, йиллар үз таъсирини күрсатиб сарғайтирган, 903-ракамли ҳисоб дафтарчасидан қуидаги маълумотларни ўкиш мүмкін: Зтаноб ердан 25 пуд, яъни 400 кг пахта топшириш мажбуриятини олган. Давлат унга уруғлик чигит, буғдой, пул берган. Йил охирида 796 кг пахта топшириб, яна 100 сүм пул олган.

1925-1926 йилларда ер-сув ислохати ўтазилди. Ислохат комиссиясига кейинчалик Република Олий Суди раиси бўлиб ишлаган Усмон Абдурахмонов бошчилик қилди.

1926 йил 29 сентябрда республикада дастлабки туманларни ташкил этиш тұғрисида Олий хокимият органининг фармони әзілон қилинди. Бешариқ тумани республика шарқыда, вилоят жанубида жойлашган. Ана шу фармон ижросини таъминлаш мақсадида Бешариқда Шермат Карвонов раислигидә комиссия тузилди ва у 3 гурухга бўлиниб иш бошлади. Гурухларга Рўзимат Алиев, Эксон Каримов, Мамадали Валиевлар бошчилик қилдилар. Йил охирига қадар янги туман ўрамида 9623 та оила истиқомат қиласидиган 83 та ахоли пункти 21 та қишлоқ шўросига бириктирилди.

Туман ахолисининг кўпчилиги қишлоқ, хўжалигига банд бўлиб, 1927 йилда 15894 десятина экин майдонлари бўлган. Бироқ бу 1-жакон Уруши арафасидаги кўрсатгичдан 1196 десятина кам эди. Вилоят партия архивидан олинган маълумотга кўра 1927 йилда 1914 йилга нисбатан пахта, беда, шоли экинлари майдони кўпайиб, бошқа экинлар, боғ ва токзорлар майдони қисқарган. Республика Марказий Статистика Бюросидан олинган маълумотга кўра, туманда 11480 та дехқон хўжалиги бўлган. Жумладан, ярим десятинадан кам ери борлар (улар асосан катта ер эгаларидан ижарага ер олиб, дехқончилик қилишган ва чорикорлар дейилган) 1380 хўжалик, 2 десятинагача ери борлар яъни камбағал дехқонлар 7060 хўжалик, 6 десятинагача ери борлар, яъни ўртахол дехқонлар 1380 хўжалик, 6 десятинадан ортиқ ери борлар 10 та хўжалик. Бу пайтда ахоли қўлида 13463 бosh от, 108 бosh туя, 5569 бosh хўқиз, 761 бosh эшак бўлган. Бир десятина бир гектардан ортиқроқ (аникроғи 1,0925 гектар) бўлишини эсласак, колхозлаштириш арафасидаги хақиқий аҳвол аён бўлади.

давлат ва жамият қурилишини такомиллаштиришга йўналтирилган демократик ислоҳотларни чуқурлаштириш ва мамлакатни модернизация қилишда парламентнинг ҳамда сиёсий партияларнинг ролини янада кучайтириш, давлат бошқаруви тизимини ислоҳ қилиш, давлат хизматининг ташкилий-ҳуқуқий асосларини ривожлантириш, «Электрон ҳукумат» тизимини такомиллаштириш, давлат хизматлари сифати ва самарасини ошириш, жамоатчилик назорати механизmlарини амалда татбиқ этиш, фуқаролик жамияти институтлари ҳамда оммавий ахборот воситалари ролини кучайтириш;

конун устуворлигини таъминлаш ва суд-хуқуқ тизимини янада ислоҳ

қилишга йўналтирилган суд ҳокимиятининг чинакам мустақиллигини ҳамда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилиш кафолатларини мустаҳкамлаш, маъмурий / 2 жиноят, фуқаролик ва хўжалик қонунчилигини, жиноятчиликка қарши курашиш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш тизими самарасини ошириш, суд жараёнида тортишув тамойилини тўлақонли жорий этиш, юридик ёрдам ва ҳуқуқий хизматлар сифатини тубдан

яхшилаш;

иктисодиётни янада ривожлантириш ва либераллаштиришга йўналтирилган макроиктисодий барқарорликни мустаҳкамлаш ва юқори иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаб қолиш, миллий иқтисодиётнинг рақобатбардошлигини ошириш, қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш ва жадал ривожлантириш, иқтисодиётда давлат иштирокини камайтириш бўйича институционал ва таркибий ислоҳотларни давом эттириш, хусусий мулк ҳуқуқини ҳимоя қилиш ва унинг устувор мавқеини янада кучайтириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожини рағбатлантириш, худудлар, туман ва шаҳарларни комплекс ва мутаносиб ҳолда ижтимоий-иктисодий тараққий эттириш, инвестициявий муҳитни яхшилаш орқали мамлакатимиз иқтисодиёти тармоқлари ва худудларига хорижий сармояларни фаол жалб этиш;

ижтимоий соҳани ривожлантиришга йўналтирилган аҳоли бандлиги ва реал даромадларини изчил ошириб бориш, ижтимоий ҳимояси ва соғлиғини сақлаш тизимини такомиллаштириш, хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, арzon уй-жойлар барпо этиш, йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилмаларни ривожлантириш ҳамда модернизация қилиш бўйича мақсадли дастурларни амалга ошириш, таълим, маданият, илм-фан, адабиёт, санъат ва спорт соҳаларини ривожлантириш, ёшларга оид давлат сиёсатини такомиллаштириш;

хавфсизлик, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни таъминлаш, чукур ўйланган, ўзаро манфаатли ва амалий руҳдаги ташқи сиёсат юритишишга йўналтирилган давлатимиз мустақиллиги ва суверенитетини мустаҳкамлаш, Ўзбекистоннинг ён-атрофида хавфсизлик, барқарорлик ва аҳил қўшничилик муҳитини шакллантириш, мамлакатимизнинг халқаро нуфузини мустаҳкамлаш.

2020-12-04 16:11:37